

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

SSA Roman Dziczek

ze skargi powódki
o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem
Sądu Apelacyjnego
z dnia 28 grudnia 2007 r.,
w sprawie z powództwa M. K.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej K. w S.
o ustalenie ewentualnie nakazanie złożenia oświadczenia woli,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 października 2011 r.,
zażalenia powódki
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 18 kwietnia 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z 18 kwietnia 2011 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z 28 grudnia 2007 r. W uzasadnieniu stwierdził, że sposób sformułowania skargi pozwala sądzić, iż została ona oparta na podstawie wznowienia postępowania przewidzianej w art. 403 § 2 k.p.c. Skarżąca wskazała bowiem, że w toku postępowania eksmisyjnego prowadzonego przeciwko niej i jej synowi – 15 grudnia 2010 r., pełnomocnik powódki przedstawił pismo Spółdzielni Mieszkaniowej w S. z 28 marca 1990 r., z którego wywnioskowała ona, że jej mąż zwrócił poprzedni przydział mieszkaniowy, co usuwało przyczynę nieważności kolejnego przydziału przewidzianą w art. 213 § 4 ustawy z 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze w ówczesnym brzmieniu (Dz. U. Nr 30, poz. 210 ze zm.). Powołała się także na wykrycie dokumentów (dołączonych przez pełnomocnika jej syna do pisma procesowego z 5 stycznia 2011 r.), z których wynika, że do zmiany przydziału doszło za zgodą jej męża. W związku z wezwaniem przez Sąd Apelacyjny do uprawdopodobnienia, że z dowodów tych nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, skarżąca powtórzyła swoją wcześniejszą argumentację, wskazując dodatkowo na złożone w innej sprawie zeznania A. D., mające znaczenie dla postępowania, którego dotyczy skarga o wznowienie. Odnośnie do wszystkich tych dowodów skarżąca stwierdziła, że nie były jej one znane w poprzednim postępowaniu, nie motywując szerzej tego stanowiska.

Odrzucając skargę Sąd Apelacyjny wskazał, że skarżąca nie uprawdopodobniła, by przedstawione przez nią nowe środki dowodowe nie mogły być wykorzystane w postępowaniu, którego dotyczy skarga. Pismo Nauczycielskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w S. z 28 marca 1990 r. zostało już przedstawione w tym postępowaniu, co wyklucza powoływanie się na brak możliwości skorzystania z niego przez skarżącą. Zdaniem Sądu, z akt sprawy wynika także, że okoliczności wskazane przez skarżącą znane były Sądom obu instancji w czasie poprzednio toczącego się postępowania. Nie mogą więc być one traktowane jako okoliczności faktyczne i dowody w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie z 18 kwietnia 2011 r. skarżąca zarzuciła, że zapadło ono z naruszeniem art. 403 § 2 k.p.c. oraz na podstawie błędnych ustaleń faktycznych w związku z przyjęciem, że nie uprawdopodobniła ona braku możliwości skorzystania ze wskazanych przez siebie środków dowodowych w poprzednim postępowaniu. Stwierdziła nadto, że jedynym środkiem umożliwiającym wykazanie tej przesłanki było jej oświadczenie, iż treść dokumentów oraz wiedza świadka nie były jej znane. Jedynie pismo z 28 maja 1990 r. zostało wcześniej dołączone do akt sprawy, zaś pozostałe dokumenty oraz wiedza świadka zostały wykryte przez nią później.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

Po pierwsze zauważyć należy, że wbrew twierdzeniom skarżącej, brak możliwości skorzystania w poprzednim postępowaniu z faktów i dowodów, które strona powołuje w skardze o wznowienie postępowania, powinien być oceniany z perspektywy kryteriów obiektywnych, nie zaś subiektywnego przekonania strony. W konsekwencji, wznowienie postępowania na podstawie wskazanej w art. 403 § 2 k.p.c. jest wykluczone w razie istnienia obiektywnej możliwości powołania tych faktów i dowodów, która nie została jednak wykorzystana przez stronę z powodu opieszałości, zaniedbania, zapomnienia czy błędnej oceny potrzeby ich powołania (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 lutego 1999 r., II CKN 807/98, niepubl. oraz z 25 maja 2011 r., II CZ 20/11, niepubl.). Strona żądająca wznowienia na tej podstawie prawomocnie zakończonego postępowania powinna więc wykazać, że powołane przez nią fakty i dowody były wprawdzie istniejące, lecz „nieujawnialne”, znajdując się poza jej dostępem w trakcie poprzedniego postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższy w postanowieniu z 4 marca 2005 r., III CZP 134/04, niepubl.). Samo oświadczenie strony stwierdzające brak możliwości skorzystania z określonych faktów i dowodów nie stanowi więc miarodajnego kryterium pozwalającego na ocenę spełnienia tej przesłanki.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy uchybienie przez skarżącą obowiązkowi wskazania obiektywnych okoliczności potwierdzających brak możliwości posłużenia się powołanymi faktami i dowodami jest tym bardziej

ewidentne, że po wniesieniu skargi została ona wezwana przez Sąd Apelacyjny do konkretyzacji swojego stanowiska w tym zakresie. Nie przedstawiła jednak żadnych bardziej szczegółowych argumentów, poprzestając jedynie na ogólnym twierdzeniu co do braku wiedzy o treści dokumentów i wiedzy świadka.

Po drugie, odnosząc się do poszczególnych dowodów wskazanych przez skarżącą należy stwierdzić, że nie wykazała ona spełnienia w stosunku do nich ustawowych przesłanek wznowienia postępowania. Podzielić należy w tym zakresie stanowisko Sądu Apelacyjnego, że z akt poprzedniego postępowania wynika, iż okoliczności związane z przydziałem mieszkaniowym i jego przynależnością do majątków małżonków były już rozważane przez Sądy obu instancji, zaś skarżąca nie wskazała, w jakim zakresie powołane przez nią fakty i dowody mogłyby wpłynąć na treść ustaleń przyjętych w orzeczeniu prawomocnie kończącym to postępowanie.

Trafnie wskazał ponadto Sąd Apelacyjny, że pismo z 28 maja 1990 r. znajdowało się w aktach sprawy, której dotyczy wnioski o wznowienie (k. 108). Dokumenty przedstawione przez pełnomocnika syna skarżącej uznać natomiast należy za istniejące i możliwe do ujawnienia w toku poprzedniego postępowania, tym bardziej, że skarżąca nie przedstawiła w skardze, swoim późniejszym piśmie ani w zażaleniu, przekonujących argumentów za odmiennymi wnioskiem.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Apelacyjny pominął wprawdzie powołany przez skarżącą już po wniesieniu skargi dowód z zeznań świadka A. D., nie ulega jednak wątpliwości, że również i w tym zakresie nie doszło do spełnienia przesłanki wznowienia postępowania, o której mowa w art. 403 § 2 k.p.c. Dowód ten został powołany w sposób ogólny, wyłącznie przez stwierdzenie, że świadek ten „przedstawił nowe istotne fakty mające [...] znaczenie dla niniejszej sprawy”. Skarżąca nie wskazała konkretnych zeznań tego świadka, ich związku z orzeczeniem kończącym prawomocnie postępowanie w sprawie ani okoliczności, które świadczyłyby o braku możliwości skorzystania z jego wiedzy w tym postępowaniu. Argumentacja w tym zakresie nie została także przedstawiona w uzasadnieniu zażalenia. Odniesienie się do tego dowodu w tak lakoniczny sposób

nie pozwala na przyjęcie, by mógł stanowić on przyczynę wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c., w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu.